

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Sprawozdanie kierownictwa Polskiej Szkoły Przemysłowej
Uzupełniającej w Przywozie za rok szkolny 1911/1912

Liczba stron oryginału

7

Liczba plików skanów

8

Liczba plików publikacji

8

Sygnatura/numer zespołu

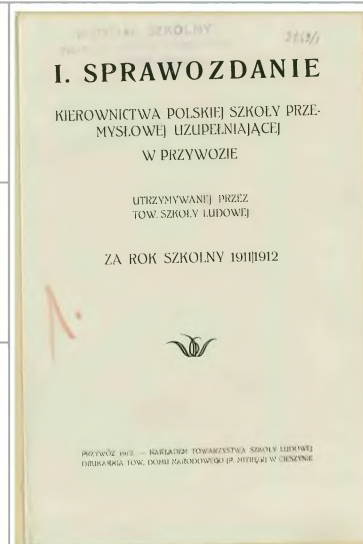
TR 031.069

Data wydania oryginału

1912

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

01 001
Digitalizacja

I. SPRAWOZDANIE

KIEROWNICTWA POLSKIEJ SZKOŁY PRZE-
MYSŁOWEJ UZUPEŁNIAJĄCEJ

W PRZYWOZIE

UTRZYMYWANEJ PRZEZ
TOW. SZKOŁY LUDOWEJ

ZA ROK SZKOLNY 1911|1912

PRZYWÓZ 1912. — NAKŁADEM TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ
DRUKARNIA TOW. DOMU NARODOWEGO (P. MITRĘGI) W CIESZYNIE

I. Kronika szkoły.

Stały napływ polskiej młodzieży rękodzielniczej do Przywoza, brak polskiej szkoły przemysłowej uzupełniającej w miejscu, głębokie przekonanie, że polska młodzież rękodzielnicza nie odnosi najmniejszej korzyści z nauki w miejscowych szkołach przemysłowych niemieckiej i czeskiej, tudzież poważna obawa przed wynarodowieniem tej młodzieży w szkołach obcych — zniewoliła Zarząd Główny Towarzystwa Szkoły Ludowej do utworzenia przy szkole polskiej T. S. L. w Przywozie prywatnej szkoły przemysłowej uzupełniającej z polskim językiem wykładowym.

Szkołę przemysłową uzupełniającą założono w październiku 1911 r. Ze względu na rozmaity i wielce różny zasób wiadomości uczniów — obejmowała szkoła w roku szkoln. 1911/12 klasę przygotowawczą.

Z chwilą otwarcia rzeczzonej szkoły wpisało się do niej 20 uczniów, w ciągu roku szkolnego przybyło 7, zatem w pierwszym roku istnienia liczyła szkoła 27 uczniów.

W najbliższych dwu latach szkoła będzie pełną i tak w roku szkoln. 1912/13 przybędzie I. klasa, zaś w roku następnym II. klasa. Z chwilą, gdy szkoła będzie pełną — skupi wszystkich terminatorów narodowości polskiej. Dziś jeszcze bardzo poważna ilość polskich terminatorów uczęszcza do szkół czeskich i niemieckich, gdzie — rzecz prosta i jasna — zatracą poczucie narodowe i stają się materiałem, z którego później tworzą się rękodzielnicy o polskim nazwisku i pochodzeniu, ale wprost wrogo dla polskości usposobieni.

Jakkolwiek szkoła ma nader korzystne warunki rozwoju co do frekwencji — mniej korzystnie przedstawia się sprawa utrzymania szkoły. W roku sprawozdawczym subwencye, jakie T. S. L. na szkołę przemysłową w Przywozie otrzymało, wynoszą zaledwie 70 K, mianowicie: Rada powiatowa w Gródku Jagiellońskim 50 K i Rada powiatowa w Krakowie 20 K. Spodziewana subwencya Wydziału krajowego we Lwowie. Brak jednak subwencji z galicyjskich Izb handlowo przemysłowych, brak ten razi tem bardziej, że

wszyscy uczniowie w liczbie 27 pochodzą z Galicyi. Jesteśmy przekonani, że brak subwencji Izby handlowo-przemysłowych spowodowało tylko chwilowe przeoczenie tak ważnej placówki narodowej.

Rzeczona szkoła ma plany naukowe identyczne ze szkołą przemysłową w Mor. Ostrawie (rozdział III. sprawozdania). Nauka, rozpoczęta z początkiem października 1911 r., trwała do końca kwietnia 1912 r. Uczono trzy razy w tygodniu, w poniedziałek od 6—8 i wtorek od 6—9 wieczorem, tudzież w niedzielę od 9—12 przed południem. Frekwencja na ogół dobra.

II. Wydział szkolny.

W skład wydziału szkolnego wchodzi dotychczas:

1. Roman Brzezowski, inżynier górniczy z Witkowie, jako przewodniczący i delegat Zarządu Głównego T. S. L.

2. Jan Giergel, majster stolarski z Przywoza, jako delegat mianowany przez Zarząd Główny T. S. L. z grona pracodawców posyłających uczniów do szkoły.

3. Wiktor Gatnikiewicz, kierownik szkoły polskiej T. S. L. w Przywozie — jako kierownik szkoły przemysłowej.

III. Rozdział przedmiotów i godzin tygodn. szkolnych.

	Kurs przygot.	Klasa I.	Klasa II.	Razem
Język polski	2	—	—	2
Kaligrafia	1	—	—	1
Rachunki	2	—	—	2
Rysunki	2	—	—	2
Geometrya i nauka o rzutach .	—	1	—	1
Rysunki geometryczne, rzutowe i odręczne	—	3	—	3
Rysunki zawodowe	—	—	4	4
Stylistyka i wiadomości z usta- wy przemysłowej	—	2	1	3
Rachunki przemysł. i buchalterya	—	2	3	5
Język niemiecki	1	2	2	5
Razem	8	10	10	28

IV. Skład grona nauczycielskiego.

1. Wiktor Gatnickiewicz, kierownik szkoły ludowej
posp., uczył języka polskiego, niemieckiego i rachunków.
2. Jan Bełtowski, nauczyciel, uczył rysunków.
3. Franciszek Wójcik, nauczyciel, uczył kaligrafii.

V. Statystyka uczniów.

	Klasa przygot. uczniów
a) Frekwencja:	
Zapisanych	20
Przybyło w ciągu roku	7
Pozostało z końcem roku	27
b) Klasyfikacja:	
Postęp celujący otrzymało	3
„ chwalebny	5
„ zadowalający	10
„ dostateczny	7
Nie klasyfikowano	2
Opuściło szkołę	—
Razem	27
c) Wyznanie:	
Rzymsko-katolickie	26
Grecko-katolickie	1
d) Wiek: od 14 do 18 lat	27
e) Miejsce zamieszkania: Przywóz	27
f) Stopień przygotowania:	
Ukończyło I. kl. lud.	3
„ II. „ „	4
„ III. „ „	6
„ IV. „ „	6
„ V. „ „	4
„ VI. „ „	4
Razem	27

g) Według zawodów:

Blacharzy-instalatorów	1
Kołodziei	1
Krawców	5
Malarzy pokojowych	1
Piekarzy	3
Rzeźników	1
Stolarzy	2
Szewców	11
Szklarzy (fabrykacya ram)	1
Ślusarzy	1
Razem	27

h) Pochodzenia: Z Galicyi 27

i) Pochodzi z powiatu:

Biała	2
Bochnia	1
Gorlice	1
Gródek Jagielloński	2
Kraków	2
Chrzanów	2
Nowy Sącz	1
Oświęcim	1
Rawa Rуска	1
Wadowice	10
Wieliczka	3
Żywiec	1
Razem	27

VI. Klasyfikacya uczniów.

Kurs przygotowawczy.

Postęp celujący otrzymali: 1. Franciszek Bajorek.
2. Teofil Trojanowicz. 3. Franciszek Wajdzik.

Postęp chwalący otrzymali: 1. Grzegorz Berendowicz. 2. Jan Brodłowiez. 3. Józef Kaliński. 4. Wojciech Leśniak.
5. Krzysztof Smyk.

Postęp zadowalający otrzymali: 1. Józef Grabowski.
2. Franciszek Hrapla. 3. Wincenty Kapusta. 4. Jan Kłapnet. 5. Józef

Kubiś. 6. Teofil Moskała. 7. Wojciech Różycki. 8. Józef Studnicki. 9. Stanisław Zemlak. 10. Franciszek Żurek.

Postęp dostateczny otrzymali: 1. Franciszek Cwiklicki. 2. Jan Foszezyński. 3. Piotr Jucha. 4. Antoni Kubarski. 5. Franciszek Sikora. 6. Antoni Suchanek. 7. Józef Wierzbą.

Nieklasyfikowani: Franciszek Mikołajczyk i Franciszek Moskała.

Dochód	VII. Rachunek dochodów i wydatków.	Rozchód			
		Rok s. 1911/12		Rok kal. 1912	
		K	h	K	h
1. Subwencye Wydziału krajowego Lwów spodziew.		—	—	750	—
2. Subwencya rząd. w toku		—	—	—	—
3. Subwencya gal. lzb handlu i przemysłu		—	—	192	—
4. Datki i zwroty uczniów		15	—	60	—
5. Subwencye Rad powiat. a) Gródek Jagielloński		50	—	50	—
b) Kraków		20	—	69	—
6. Oszczędność na poz. 2, 3, 5, 7 rozch. w r. 1911/12		31	17	52	—
7. Niedobór Zarz. Gł.T.S.L. w r. 1911/12		1070	83	20	—
Razem		1193	00	1193	—
				1951*	—

Przywóz, dnia 28. kwietnia 1912.

*) O ile spodziewane subwencye krajowa i rządowa nie dopiszą -- niedobór powiększy się o 758 K (1193 + 758 = 1951 K) na pokrycie kosztów utrzymania w roku kalendarzowym 1912.

VIII. Akcja pozaszkolna.

Celem przysporzenia dzielnego zastępu rzemieślników krajowi, pomieszcza zarząd szkoły uczniów z Galicyi, którzy ukończyli 6 kl. szkoły ludowej a wytrawnych i fachowo dobrze uzdolnionych rzemieślników. Na wakujące miejsca ogłasza zarząd szkoły 3—4 razy rocznie konkurs we wszystkich czasopismach polskich, galicyjskich (z podaniem warunków). O ile umieszczenie ucznia następuje u rzemieślnika obcej narodowości, czuwa zarząd szkoły ze zdwojoną pieczę nad wychowaniem narodowym tegoż ucznia.

W tym celu istnieje przy szkole stowarzyszenie terminatorów „Ognisko“, w którym młodzież spędza czas w niedziele i święta na lekturze i pogadankach patryotycznych, śpiewaniu pieśni narodowych, bierze udział w próbach przedstawień patryotycznych i znajduje tym podobne rozrywki, kształcące serce.

W połowie listopada 1911 r. otwarto dla uczniów bibliotekę, zaopatrzoną w doborowe książki. Biblioteka wykazała żywy ruch i zainteresowanie.

IX. Zakończenie.

Kierownictwo szkoły uzupełniającej przemysłowej składa na tem miejscu gorące podziękowanie Zarządowi Głównemu T. S. L. za szczere poparcie i troskliwą opiekę, jakimi otacza szkołę. Dziękuje również innym ofiarodawcom za udzielone subwencye. Wreszcie zawiadamia, że wpisy na rok szkolny 1912/13 odbędą się w kancelaryi szkoły polskiej w Przywozie 1., 2. i 3. października 1912 r. od godz. 6. do 8. wieczorem.

Z kierownictwa polskiej szkoły przemysłowej uzupełniającej.

W Przywozie, dnia 28. kwietnia 1912.

Wiktor Gatnikiewicz,
kierownik szkoły przemysłowej.